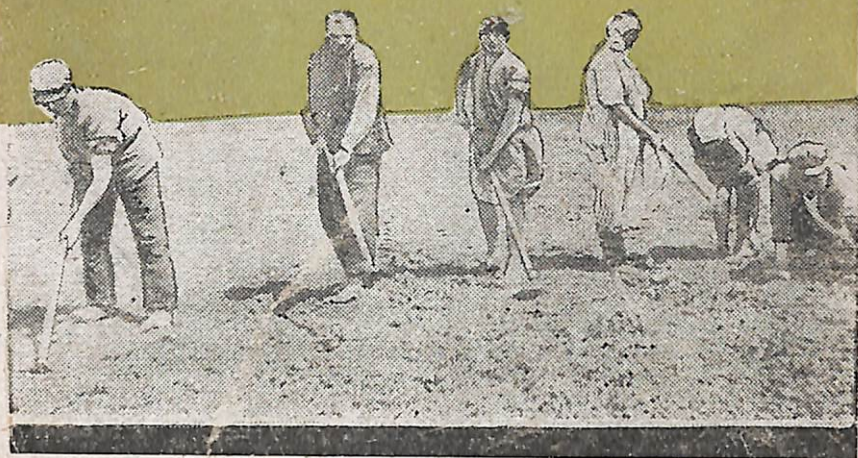

Գ. Ֆ. ՄՈՒՆԻՆ

ԲՐԻԳԱԴԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՔԱՂՅԱՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

631.5

Մ-96

CA $\frac{11}{431}$
ԱՄԵՐԵՏ

631.5

4. 96

Գ. Գ. ՄՈՒՆԻՆ

30 JUL 20

ԲՐԻԳԱԴԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ
ՔԱՂՀԱՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

28881-Բ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ «ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍ»
ՌՈՍՏՈՎ-ԴՈՆ 1933

59891-66

КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО
„СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ“

ԲՈՒՇԵՎԻԿՈՐԵՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ ՔԱՂԶԱՆԸ,—
ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Համկոմկուսի (բ) Կենտկոմն ու ԽՍՀՄ Ժողկոմ-
խորհրդ Հյուսիսային Կովկասում գաղնաանացանի կազ-
մակերպման վերաբերյալ իրենց վորոշման մեջ մեր յերկ-
րամասի առաջ հետևյալ առաջնակարգ խնդիրը դրին՝

—Ամբողջովին վոչնչացնել մոլախոտերը:

Առանց այս պայմանը կատարելու անկարելի յե-
բարձր բերք ստանալ, վորը պետք է լուծե այն բո-
լոր հիմնական խնդիրները, վորոնք պետությունն ա-
ռաջադրել է գյուղատնտեսության:

Ընկ. Սալիկը հարվածային կոլտնտեսականների ա-
ռաջին համամիութենական համագումարում, առաջա-
դրելով բոլոր կոլտնտեսականներին ունեվոր դարձ-
նելու խնդիրը, մատնանշում եր. —

«Բավական է միայն բարելավել մեքենանե-
րի ու տրակտորների ոգսագործումը, բավական
է միայն բարելավել հողի մեակումը—յեվ
մեքենա կհաջողեցնենք այն, վոր մեր սթերքների
բանակությունը կավելացնենք յերկու-յեքեք ան-
գամ: Իսկ այդ միանգամայն բավական է բո-
լոր կոլտնտեսականներին կոլտնտեսային դասերի
ունեվոր աշխատավորներ դարձնելու համար:

Ամենալարված պայքար մղելով մեր մեծ առաջ-
նորդի այդ ցուցմունքները կատարելու համար, յու-

բաքանչյուր կոլտնտեսութիւնն պետք է աշխատե
լինամքով քաղհանել ցանքերը: Քաղհանը բարձր բերք
ստանալու վճռական մոմենտներից մեկն է:

Հի(բ)կ կենտկոմի քարտուղար ընկ. Կապանովի-
չը, որինակ բերելով շաքարի ճակնդեղը, ցույց տվեց,
թե ինչպիսի հսկայական նշանակութիւնն ունեն քաղ-
հանի աշխատանքները.—

«Շասերն ուժադրութիւնն չեն դարձնում ֆաղ-
հանի աշխատանքների վրա: Վերցրեմ, որինա-
կի համար, նակնդեղի ֆաղհանը: Ինչքան աշ-
խատանք կա այստեղ: Ինչպիսի՝ շաս աշխա-
տանք պահանջող կոլտնտեսական յե դա: Մեկ հեկ-
տարի վրա ավելի քան 40 որվա աշխատանք է
պետք: Ուրն անգամ սեակել, հողը փխրացնելը,
շարքանքները փորել, նորից փխրացնել, հետո
ստուգել, հետո նորից հողը խորը փխրացնել յեվ
ֆաղհանել: Ինչո՞ւ մեզանում, տեղ-տեղ այնպի-
սի յերեվոյթներ են յիմում, յերբ նակնդեղը
պլանից ավելի յե ցանկում, բայց նոյն պլանից
պակաս բերք է հավաքվում: Վարովնետեմ նա-
կնդեղը չեն ֆաղհանել, Իսկ ով տեղ է, թե
ինչպես են աշխատում նակնդեղի վրա, նա
հասկանում է, վոր չֆաղհանես նակնդեղը, չես
ստանա նակնդեղ, կստանաս մեկ տասերորդ
մասն այն ֆանակութեան, վորը կարող եյի
ստանալ»: (Հարվածային կոլտնտեսականների
համամիութենական համագումարում ընկ. Կա-
պանովիչի արտասանած ճառից):

Այստեղից պետք է յեղրակացնել, վոր լավ բերք
ստանալու համար հարկավոր է բոլշևիկորեն կազմա-
կերպել քաղհանը:

Քաղհանի աշխատանքների կանոնավոր կազմա-
կերպման համար մղվող պայքարի կենդանի որինա-
կը տալիս են «250» բրիգադները և մեր յերկրամա-
սի շատ առաջավոր կոլտնտեսութիւնները:

Ահա Ղրիմի ռայոնի «Զեմլետելեց» (հողագործ)
կոլտնտեսութիւնը (կոլտնտեսութեան նախագահը
1931 թվից Զուբարյով Անդրեյն է): Այստեղ լավ
հիմքերի վրա յե դրված ցանքերի յինամքը: «Զեմ-
լետելեց» կոլտնտեսութիւնը վատ բերք չի ստանում,
նա ամեն տարի ստանում է կայուն, բարձր բերք:
Անցյալ տարի այս կոլտնտեսութեան մեջ քաղհանն
սկսվեց ապրիլ ամսի յերկրորդ կեսից:

Քաղհանելու գնում եյին բոլոր աշխատունակ կոլ-
տնտեսութիւնները: Աշխատանքը կատարվում էր
մանր խմբակներով: Յուրաքանչյուր կոլտնտեսական
ամրացվում էր վորոշ թվով շաքերի: Աշխատանքի
դիսցիպլինան ուժեղ էր: Ընդհանուր առմամբ ար-
տադրույթի նորմաները գերակատարվում էյին: Հաս-
կավոր, հացահատիկային կուլտուրաների քաղհանի
ժամանակ կոլտնտեսականներն, այնտեղ ընդունված
1 հեկտար նորմայի փոխարեն մշակում էյին 1,4—
1,6 հեկտար, յեղիպտացորենի արտերում 0,25 հեկ-
տարի փոխարեն մշակում էյին 0,4—0,5 հեկտար
(յերբ ցանքը կատարվում էր ցանիչով): Շրջանա-
կի ցանք կատարելիս ցանում էյին 0,75 — 0,8 հեկ-
տար: Յեղիպտացորենը և արևածաղիկը քաղհանվում
էյին 3 անգամ:

Ցանքերն այսպես լավ յինամելու հետևանքը յե-
ղավ այն, վոր 1931 թվին կոլտնտեսութիւնը ստա-
ցավ հետևյալ քանակութեամբ բերք.—

Անանասացան ցորեն 19 ցենտներ
Գարի 10 »

Վարսակ 9 ցենտներ
Շաքարի յեգիպտացորեն (ցանիչով
աշխատելու դեպքում) 35 »

Միևնույն ժամանակ հարեան կոլտնտեսություն-
ներում (որինակ, Կրիմսկայա ստանիցայի «Սոցիա-
լիզմի ուղին») բերքը կազմում էր «Ձեմեխեղեց»
կոլտնտեսության բերքի կեսը (աշնանացան ցորեն—
7 ցենտներ և այլն), իսկ յեգիպտացորենը բոլորովին
փչացավ,

Մի ուրիշ որինակ, Կապարդա-Բալկարական մար-
զի Նովո-Իվանովկա գյուղի «Լենինցի», կոլտնտեսու-
թյան մեջ, քաղհանի ժամանակ արտադրույթի նոր-
մաներն ընդհանրապես գերադատարվում էյին 50—70
տոկոսով և պահպանվում էր աշխատանքի լավ վորակը:

Արդեն հունիսի կեսին կոլտնտեսությունն ավար-
տեց յերրորդ, վերջին քաղհանը բոլոր ցանքերում:

Կոլտնտեսությունն այս հաղթանակները ձեռք բե-
րեց՝ շնորհիվ դասակարգային լարված զգոնության,
իր ժամանակին և խնամքով քաղհանին պատրաստ-
վելուն և ծավալված մասսայական աշխատանքին:

Քաղհանի ժամանակ առանձնապես աչքի ընկավ
4-րդ բրիգադը, ինչպես և 10-րդը (կոմյերիտական
բրիգադ), վորոնք սոցմրցման և հարվածայնության
հիմունքով հասան ամենամեծ արդյունքներին:

Տիմաշևսկու ռայոնի ընկ. Ստալինի անվան բրի-
գադում («250»), վորի բրիգադիւրն էր ընկ. Պոնո-
մարենկոն, քաղհանի խմբակներին հատկացվել էյին
վորոշ հողամասեր, սրանցից ամեն մեկում տնկված
էյին տախտակներ, վորտեղ գրված էր խմբակի ա-
նունը, խմբակավարի ու կոլտնտեսականների անուն-
ները և մատնանշված էյին նրանց ամրացված վո-
րոշ շարքերը:

Բրիգադն ստեղծեց աշխատանքի կռու դիսցիպլի-
նա, պայքարում էր դիմադրկության դեմ: Նա աշխա-
տանքները կատարում էր լավ վորակով:

Թե բրիգադիւրը և թե բոլոր կոլտնտեսականները
պետք է լավ հիշեն, վոր մոլախոտը—դա կուլակի
դաշնակիցն է: Կուլակության մնացորդները դաշտե-
րը մոլախոտերով աղտեղելը զենք են դարձրել կոլ-
տնտեսությունների դեմ մղած պայքարում:

Այս տեսակետից առավելապես աչքի յեն ընկնում
նախկին, սև տախտակին հանված ստանիցաները:
Այստեղ ավելի, քան այլ տեղերում, դասակարգա-
յին թշնամին կարողացել է փաստարարություն կազ-
մակերպել անցյալ տարվա քաղհանի աշխատանքնե-
րի ժամանակ: Այսպես, Պլաստունովսկայա ստա-
նիցայի նախկին «Կոմիստերն» կոլտնտեսության մեջ
փաստարարական քաղհանի ու բերքահավաքման հե-
տևանքով, ստացվել է հետևյալ քանակությամբ բերք.—

Աշնանացորեն 1 հեկտարից	3,27 ցենտներ
Գարի	4,23 »
Արևածաղիկ	2,15 »
Շաքարի ճակնդեղ	42,4 »

Իսկ այդ կոլտնտեսության 4-րդ բրիգադում բեր-
քը շատ ավելի ցածր է յեղել, այսինքն.—

Գարի մեկ հեկտարից	3,25 ցենտներ
Շաքարի ճակնդեղ	12,6 »
Արևածաղիկ	1,25 »

Աշխատանքի այսպիսի արդյունքը միանգամայն
հասկանալի կլինի, յեթե իմանալ, թե այդ բրիգադի
կոլտնտեսականներն ինչպես էյին աշխատանքի դուրս
գալիս: Այսպես, որինակ, մեկ տարվա ընթացքում
«Կոլտնտեսական» Անդրեյեվ Կաւպը վաստակեց 24
և յոթ տասնորդական աշխոր, Կուզնեցով Կոնսասն-

սինը—66 և ութ տասնորդական աշխոր, Դուբովին
Ֆեոդոսին—39 և տասը տասնորդական աշխոր և
այլն:

Հստ գյուղատնտեսական աշխատանքների ժամա-
նակաշրջանների, այդ յերեք մակաբույծների (պա-
րագիտների) աշխորերը բաշխվում են այսպես.—

	Ուրա	Ապրիլ	Մայ	Հուն.	Հուլ.	Ոգոստ.	Սեպտ.	Հոկտ.
Կուզնեցով Կոնստ.	12,2	5,8	13,3	0,8	11,5	9,7	13,7	—
Անդրեև Կարպ.	9,2	11,1	4,2	Բուլբովին չի յեկել աշխատանքի				
Դուբովին Ֆյոդ.	14,0	11,1	14,8	,	,	,	,	,

Վերցնենք մի ուրիշ որինակ. Ումանսկայա ստա-
նիցայի Իլիչի անվան կուտնտեսությունը (ցրված է).
Այս կուտնտեսության 7-րդ բրիգադում առանց քաղ-
հանի մնաց 72 հեկտար յեզիպտացորեն, վորը բուր-
րովին փչացավ. Կուտնտեսականներից շատերը տար-
վա ընթացքում վաստակեցին 60 աշխոր, իսկ սաբո-
տաժի որինակ տվողները—Կոզիր Անսոնն ու Կո-
զիր Դմիտրին (աքսարված են մեր յերկրամասից)
վաստակեցին 18—20-ական աշխոր: Այդ նույն կու-
տնտեսության 2-րդ բրիգադում չքաղհանվեց 24 հեկ-
տար արեածաղիկ, վորը փչացավ:

Բրիգադի գլխավոր բարոյաբողները—Մարչուկ
Վասիլին և Մարչուկ Իվանը տարվա ընթացքում
վաստակեցին հետևյալ քանակությամբ աշխորեր.—
առաջինը 28, իսկ յերկրորդը—31: Այդ նույն պատ-
ճառներով 4-րդ բրիգադում ևս բուրրովին փչացավ
40 հեկտար արեածաղիկ և 30 հեկտար գենակերչակ:
Մեր բերած թվերը միանգամայն պարզ ցույց
են տալիս, թե այդ կուտնտեսություններում վոր-

չափ կազմակերպված եր գործում դասակարգային
թշնամին: Այդ կուտնտեսությունների ղեկավար կազ-
մը ոժանդակում եր կուլակային ուղղակի սաբոտաժի
և փաստարարության կազմակերպման, գլխավորում
եր կուլակային սաբոտաժը:

Ներկա քաղհանի ժամանակ բոլոր կուտնտեսու-
թյունները պետք է ցույց տան հարվածային աշխա-
տանքի, բերքի համար բուլեիկորեն կովելու որի-
նակներ:

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ԲՐԻԳԱԴԻՐ

ՊԵՏՔ Ե ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵ ԲՐԻԳԱԴՐ
ԲԱՂՀԱՆԻ ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ՏԵՄԹԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Այս տարի քաղհանի աշխատանքները՝ մշտական արտադրական բրիգադի բրիգադիերի համար պետք է լինեն իսկական քննություն, նրա դասակարգային աշխրջություն ստուգում:

Այդ աշխատանքները պետք է ցույց տան, թե բրիգադիերը փորձափ ընդունակ ե անխնա պայքար մղել կուլակության վնասարարական, քայքայիչ աշխատանքի դեմ, փորձափ ընդունակ ե կազմակերպել բրիգադը՝ հարվածային աշխատանքի համար:

Կուլակության թափթիվունքները պետք է կատարաբար փորձեն վիժեցնել աշխատանքի կազմակերպումը, աշխատանքի գուրս գալը: Նրանք պիտի փորձեն վիժեցնել քաղհանը, փորպեսզի փտանգի յենթարկեն բերքը:

Ահա թե ինչու բրիգադիերի ամենաառաջին պարտականությունն ե բրիգագում հաստատել յերկաթե դիսցիպլինա, գորահավաքել կոլեկտիվայիններին՝ ժողովրդի թեմամիներ ղեմ անխնա պայքար մղելու համար: Ամեն մի ներողամտություն, ամեն մի թույլ վերաբերմունք դեպի պայքարն ընդդեմ գողերի, ծուլիւրի, չարաշահողների (սպեկուլյանտների), մակաբույծների — հանդիսանում ե դավաճանություն, ուղղակի ոգնություն դասակարգային թշնամուն:

Այն նախազգուշացումը, փոր արված ե խՍՀՄ ժողկոմիսորհի ե կուսակցության կենտկոմի փորոշ-

ման մեջ («Հյուսիսային Կովկասում դարնանացանի կազմակերպման միջոցառումների մասին»), թե ցանքը սաբոտաժի յենթարկող՝ ժողովրդի թշնամիների վերաբերմամբ ամեն մի ներողամտություն կհամարվի փորպես ոգնություն կուլակին ե հակահեղափոխական վնասարարին, — ի հարկե պահպանում ե իր ուշժը հաև քաղհանի աշխատանքների ժամանակ:

Քաղհանի ժամանակ պետք ե ոգտագործել կոլտնտեսություն մեջ յեղած բոլոր աշխատող ձեռքերը: Այն թերություններն ու խեղաթյուրումները, փորոնք թույլ եյին տրվել բրիգադները կազմակերպելու ե հայտնաբերվեցին ցանքի ընթացքում, պետք ե մի առանձին մանրակրկիտություն հաշվի առնվեն ե վերացվեն մինչև քաղհանի աշխատանքների սկիզբը:

Բրիգադիերը պարտական ե կազմակերպել բրիգադի արտադրական աշխատանքը, միևնույն ժամանակ քաղհանի աշխատանքները զուգակցելով ուրիշ, միևնույն շրջանում կատարվող աշխատանքներին (խոտի բերքահավաք ե այլն): Բրիգադիերը դասավորում ե ուժերը բրիգադի ներսում, կազմակերպում ե արտադրության միջոցների ոգտագործումը, աշխատանքի հաշվառքը, գործավարձի ե արտադրությունի նորմաների հիմունքով գնահատում ե առաջադրության կատարման քանակն ու փորակը:

Մինչև քաղհանի աշխատանքների սկիզբը կազմվում ե ագրոպլան-կարգագիրը: Ագրոպլան կարգագիրը պետք ե լայնորեն քննարկվի բրիգադի արտադրական խորհրդակցություններում, փորպեսզի ամբողջովին ե իր ժամանակին կատարվեն քաղհանի աշխատանքները:

Մինչև քաղհանի աշխատանքների սկիզբը պետք ե կարգի բերվեն դաշտային գիշերատեղերը, աչքի ա-

ռաջ պետք է ունենալ, վոր քաղհանի ժամանակ կլինեն ավելի մեծ քանակությամբ մարդիկ, քան թե գարնանը: Պետք է լավ հիմքերի վրա դրվի հասարակական սննդի գործը դաշտում:

Իր աշխատանքների ընթացքում հենվելով այն խմբակավարների և հարվածային կոլտնտեսականների ակտիվի վրա, վորոնք ստուգված են կուլակության դեմ մղված անխնա պայքարում, բրիգադիւրը կիրառում է քաղհանի աշխատանքների քանակի ու վորակի ուժեղացումն ու բարելավումը. նա պետք է կազմակերպե բրիգադը՝ աշխատանքի հարվածային տեւպերի համար:

ԱՃԻԱՏՈՂՆԵՐԻ

ԽՄԲԱԿՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Բրիգադում քաղհանի աշխատանքները կատարվում են բացառապես մանր խմբակներով: Խմբակների կազմակերպումով պետք է ապահովվի կանոնավոր աշխատանքը, վորոշված ժամկետերում արտադրական առաջադրությունների լավ վորակով կատարումը: Փորձը ցույց է տալիս, վոր խմբակի ամենանպատակահարմար չափն է 6—8 հոգի, վորը կարող է միանգամայն ապահովել շարքահերկ կուլտուրաների միաժամանակ մշակումը շարքերում և շարքամեջերում:

Հենց քաղհանի առաջին որերից ամենադաժան պայքար պիտի մղել դիմադրկության դեմ: Յուրաքանչյուր խմբակ ստանում է քաղհանի անհրաժեշտ գործիքներ, նրան տրվում է աշխատանքի վորոշ տեւ: Խմբակի ամեն մի կոլտնտեսականի ամրացվում են քաղհանի գործիքներ: Վոչ մի թիզ հող չպիտի մատնված լինի դիմադրկության: Դրանով կարելի կլինի պարզել, թե վո՞ր կոլտնտեսականը վո՞րտեղ է աշխատում: Իսկ խմբակավարի պարտականությունն է, վորն իր աշխատանքները կատարում է բրիգադիւրի ղեկավարությամբ:

Այստեղ ամենից առաջ կարևոր է ընտրել դասակարգային պայքարում ստուգված խմբակավար, վորը հավատարիմ է կոլտնտեսային շինարարության շահերին: Խմբակները կազմակերպելիս պետք է ուշադրու-

թյուն դարձնել, թե վոր կոլտնտեսականներն իրար հետ համերաշխ են աշխատում:

Քաղհանի ժամանակ կարևորագույն նշանակու-
թյուն ունի կանանց հասնակ խմբակների
կազմակերպումը, վորոնց պիտի գլխավորի կին-
խմբավարուհին:

Ընկ. Ստալինը հարվածային կոլտնտեսականների
համամիութենական համագումարում կոլտնտեսուհի
կնոջ նշանակության մասին ասաց հետևյալը.—

«Կոլսնեստոյություններում կնոջ հարցը մեծ
հարց է, ընկերներ: Յես գիտեմ, վոր ձեզանից
ասերը քերագնահատում են կանանց յեվ
նույնիսկ ծաղրում նրանց: Սակայն դա սխալ
է: Կոլսնեստոյություններում կինը մեծ ույժ է:
Սյո ույժը մոռացության տալ, նշանակում է
հանցագործություն անել: Մեր պարտականու-
թյունը կայանում է նրանում, վոր կոլսնեստո-
յություններում առաջ քաշենք կանանց յեվ այդ
ույժը գործի դնենք»:

Կնոջ դերն առանձնապես մեծ է քաղհանի աշխա-
տանքներում: Այստեղ կինը վճռում է աշխատանքի հա-
ջողությունը: Մնցյալ տարի այն կոլտնտեսությունները,
վորոնք լուրջ կերպով զբաղվում էին կնոջ աշխա-
տանքի կազմակերպման հարցերով, արագությամբ
ավարտեցին քաղհանը և աշխատանքները կատարե-
ցին բարձր վորակով:

Կրպյոտկինի ռայոնի «Հոկտեմբերի 12 տարի»
կոլտնտեսության բրիգադիրը («250») ընկ. Սաֆրո-
նով, քաղհանի հաջողությունների մասին պատմելիս
շեշտում էր, վոր «բրիգադն առանձնահատուկ ուշա-
դրություն էր դարձնում կանանց քաղհանի աշխա-

տանքներին ներգրավելուն: Բրիգադներում կանայք
մանրակրկիտ կերպով մշակեցին քաղհանի պլանը,
ուժերի դասավորությունը, մշակեցին արտադրույթի
նորմաները, նայած հողամասերի ադտեղվածության
աստիճանին: Կանանց համաձայնությամբ առանձին
կոլտնտեսուհիներ ամրացվեցին 4—5 բակերի, թըռ-
չուններին ու անասուններին խնամելու համար, վո-
րոնք անհատական ոգտագործման մեջ էին գտնվում»:

Քաղհանի աշխատանքներին պետք է ներգրավեն
բոլոր կանայք, վորոնք կարող են մասնակցել այդ
աշխատանքներին: Քաղհանի համար կազմակերպելով
կանաց հատուկ խմբակներ, պետք է կոլտնտեսուհի-
ներին համարձակորեն առաջ քաշել վորպես խմբա-
կավարուհիներ, ակտիվիստկաներ, վորոնք ստուգ-
ված են կուլակության դեմ մղվող պայքարում, կոլ-
տնտեսությունների ամրապնդման համար մղվող
պայքարում:

Քաղհանի աշխատանքներին կանանց լայն ներ-
գրավումը պարտավորեցնում է յուրաքանչյուր կոլ-
տնտեսության, յուրաքանչյուր բրիգադին՝ աշխա-
տանքների այդ ժամանակաշրջանում կազմակերպել
մանկամասերների, մանկահրապարակների լայն ցանց՝
հենց իրենց, կոլտնտեսուհիների ինքնագործունեյու-
թյան հիման վրա:

Քաղհանից առաջ պետք է կատարվի մասսայական
լայն աշխատանք: Կանանց հատուկ արտադրական խոր-
հրդակցություններում և ժողովներում պետք է քննարկ-
վեն քաղհանի և ուժերի դասավորության պլանները:

Պետք է ստեղծել այնպիսի զբոլություն, վորպեսզի
յուրաքանչյուր կոլտնտեսուհու համար պարզ լինի,
թե միայն իր ժամանակին և բարեխղճաբար կա-
տարված քաղհանը կապահովի լավ բերքը, կուժե-

դացնի կոլտնտեսությունը, կբարձրացնի ապրանքայնությունը, հետևապես կբարձրացնի ամեն մի կոլտնտեսականի և կոլտնտեսունհու բարեկեցությունը:

Յուրաքանչյուր խմբակի համար սահմանված հողամասերում կոլտնտեսականների և արտադրություն միջոցների դասավորումը կատարում է խմբակավարը՝ բրիգադի ցուցմունքներով: Այն ժամանակ, յերբ խմբակը կատարում է առաջադրությունը, կտրականապես արգելվում է կոլտնտեսականների տեղափոխությունը մեկ խմբակից մյուսը: Յուրաքանչյուր խմբակավար պատասխանատու յե արտադրական առաջադրությունն իր ժամանակին յեվ ռուս քանակային ու վորակային ցուցանիշների կուսարելու համար: Խրմբակավարը ֆիզիքական աշխատանքից չի ազատվում և աշխատում է կոլտնտեսականների հետ միասին:

Հավագույն հարվածային կոլտնտեսականներից, կուլակային սաբոտաժի դեմ ակտիվ կռվողներից նշանակված խմբակավարը հսկում է կոլտնտեսականների աշխատանքներին, աշխատում է, վոր լիովին կատարվեն արտադրության նորմաները և աշխատանքը լավ վորակի լինի: Աշխատանքները վերջացնելուց հետո, խմբակավարը հաշվի յե առնում յուրաքանչյուր կոլտնտեսականի կատարած աշխատանքը և դրանցումներ և կատարում կարգադրում, հետո դա հանձնում է բրիգադիերին և ոգնում է նրան՝ կոլտնտեսականներին աշխուրեք գրելիս:

Յեթե խախտվում է բրիգադի աշխատանքների կարգը և կամ այդ աշխատանքները վատ են կատարվում, բրիգադիերը պարտավոր է իջեցնել կոլտնտեսականների աշխուրեքը կամ տուգանել նրանց այն արամունքների համար, վորոնց պատճառով նյութական վնաս է հասել կոլտնտեսության:

կոլտնտեսության վարչության առաջ պետք է հարց դնել այդպիսի կոլտնտեսականներին վտարելում մասին և պետք է հարց բարձրացնել՝ բրիգադում աշխատող լավագույն կոլտնտեսականներին պարգևատրելու համար:

Բրիգադի արտադրական աշխատանքը, մարդկանց և արտադրություն միջոցների դասավորությունը մտցվում է ագրոպլան-կարգադրի մեջ:

Քաղհանի աշխատանքների համար ագրոպլան-կարգադիրը կազմում է ինքը, բրիգադիերը՝ բրիգադի ակտիվի հետ միասին և բրիգադի տարեկան արտադրական առաջադրության հիման վրա:

99-16865

Բրիգադերը պարտավոր է բրիգադի ահաբեկիչ հետ միասին մանրամասն ուսումնասիրել հողամասի առանձնահատկությունները, պարզել, թե յուրաքանչյուր վանդակ վորչափ է վարակված մոլախոտերով և աշխատանքների ժամկետներին համապատասխան պետք է նշվեն այն բոլոր միջոցառումները, վորոնք պիտի կիրառվեն քաղհանի ժամանակաշրջանում: Քաղհանի աշխատանքների հետ միասին ագրոպլան-կարգադրում պետք է հիշվեն նաև ուրիշ աշխատանքներ, վորոնք քաղհանի հետ գուգակցեալ են կատարվում:

Ագրոպլան-կարգադրում աշխատանքները սահմանվում են յուրաքանչյուր առանձին կուլտուրայի համար, նայած թե ինչ գրություն մեջ են ցանքերը և ինչ չափով են աղտեղվել մոլախոտերով:

Աշխատանքները պիտի ագրոպլան-կարգադրում նախատեսվեն այն ագրո-կանոնների հիման վրա, վորոնք մշակված են ռայոնովարչությունների կողմից և հաստատվել են ռայգործկոմիտեում:

Ագրոպլան-կարգադիրը կազմելիս առանձնահատուկ ուշադրություն պիտի դարձնել ագրոսեխնիկայի վրա: Քաղհանի ժամանակավա ագրոտեխնիկան-դա ամենից առաջ աշխատանքի նիստ ժամկետներն են, քաղհանի գացակար յեվ նրանց ձևավոր: Այս միջոցառումները պետք է վաղորդել լայն կերպով մշակվեն բրիգադի արտադրական խորհրդ-

դակցությունների և ժողովների կողմից, յուրաքանչյուր կուլտուրայի համար առանձին:

Յուրաքանչյուր կուլտուրասական, սկսելով աշխատանքը, պետք է գիտենա այն քանակային ու վորակային ցուցանիշները, վորոնք պիտի պահպանվեն աշխատանքների ընթացքում և վորոնց պահպանման համար նա նյութական պատասխանատվություն է կրում:

Ագրոպլան-կարգադիրը մեծ նշանակություն է ստանում, ինչպես մի գործիք այն պայքարի, վորը մղվում է աշխատանքի բարձր վորակի, ագրոտեխնիկայի համար, վորոնք գորահավաքում են կուլտուրային մասսաներին բերքատվության բարձրացման համար:

Վորակի համար մղվող պայքարը ամեն մի կուլտուրասականից պահանջում է դասակարգային լարված և արթուն հսկողություն՝ յուրաքանչյուր խմբակում կիրառվող ագրոտեխնիկական միջոցառումների վրա: Այդ վերահսկողությունը պիտի իրագործվի ամբողջ բրիգադում արտադրական առաջադրությունների կատարման ավելուրյա հաշվառմամբ:

Ագրոպլան-կարգադիր մյուս յերեսում որվա ընթացքում աշխատած կուլտուրասականների քանակությունը ցույց տալու հետ, ինչպես նաև լրձկանի, ինվենտարի և նրանց կատարած աշխատանքի քանակը ցույց տալու հետ մեկտեղ, անպայման պետք է ցույց տրվի կատարված աշխատանքի վորակը:

Միայն ամեն ոք հսկելով քանակի ու վորակի վրա, հատուտելով աշխատանքի յերկաթե դիսցիպլինա, անբարեխիղճ աշխատանքի համար խիստ պատասխանատվություն յենթարկելով ծուլյերին, կորգիչներին, մակաբույծներին, — կարելի յե ապահովել ցանքերի լավ խնամքը:

Քաղհանի ագրոպլան-կարգադիր համար մղվող պայքարում յուրաքանչյուր կուլտուրասական պետք է

- 1) Ագրոպայան-կարգագրերը կազմվում է գ. տ. աշխատանքի մի սեգմենտի համար, առանոցայակների բաժանումով.
- 2) Ագրոպայան կարգագրերում մտցված տրակտորային աշխատանքները գրվում են սուբյեկտներում, քացի ինվենտարին, լծկային, կոլտնտեսականների և աշխուրների հաշվառից:
- 3) Աշխատանքի ամեն մի տեսակ, անկախ նրանից, թե նա քանի առանոցայակում է կատարվում, նույնպես գրվում է լիերը ջնից ուղղահայաց սյուրնայակում—Աշխատանքի ընդհանուր ծավալը:

Տասնորդականը (վոր որից մինչև չև վոր որը)	Աշխատանքներ (ձեռքի, ծիրով և առանձին— տրակտորային)	Աշխատանքի տեղը (վանդակները № №-ը)	Աշխատանքի վոր- ակային ցուցա- նիշները	Աշխատանքի ծա- վալը ամեն տա- նորդական (հեկտ, քննություն և այլն)	Աշխատանքի ժամ- կետը (վոր ամսա- թվից մինչև վոր ամսաթիվը)
	1-ին ժամորդյակ				
	2-րդ ժամորդյակ				

Հաստատված է.....193 թ.

Վարչութիւն

ԿՈՂՏՆՈՒՆԱԿԼԵՅԱՆ ԲՐԻԳԱԳԻ

சம்பந்தம் இல்லாத சம்பந்தம்

...ից մինչև 193 թ.

[illegible]

U. U U U.

[illegible]

Ա. Թ. Խառամբը Լաւնճնեց բրիգադիր
Ճյուղի վարիչ (վարչութեան տնօրէն)

Ծանոթություն: (Գլանով) սյունյակում պետք է ամեն ոք

ॐ ॥ ५ ॥

[illegible]

Աշխ. ԲՆԱԿԱՆԵՑ ամսի.....

արվի 1 թվա կատարված ճիշտ աշխատանքը:

լավ հիշե հարվածային կոսկիսեականների համա-
միութենական համագումարի դիմումն այն մասին,
թե բավական չե միայն ինքդ բարեխղճաբար աշխա-
տես: Վորպեսզի բարեխիղճ կոլտնտեսականի աշխա-
տանքը չհափշտակեն ծուլերը, սիմուլյանտներն ու
մակաբույծները, անհրաժեշտ է, վոր յուրաքանչյուր
բարեխիղճ աշխատող կոլտնտեսական հետևի, թե ինչ-
պես են աշխատում մյուսները, նրանցից պահանջի
նույնպիսի բարեխիղճ աշխատանք: Ումակում աշխա-
տող յուրաքանչյուր կոլտնտեսական պատասխանա-
տու յե վոչ միայն իր համար, այլ և այդ խմբակում
աշխատող բոլոր կոլտնտեսականների համար: Յեթե
ինքդ լավ ես աշխատում, բայց չես պայքարում կու-
լակության, ծուլի և մակաբույծի (պարազիտի) դեմ, ապա
դրանով կամա-ակամա դառնում ես նրանց աջակցող:

ՏԻՐԱՊԵՏԵԼ

ՔԱՂՀԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻՆ

Պայքարելով բերքի համար, մեքենա-տրակտորա-
յին կայանները և նրանց քաղբաժինները պետք է
կոլտնտեսություններում կազմակերպեն քաղհանի աշ-
խատանքների նախապատրաստությունն ու անցկացու-
մը: Նրանք պետք է կոլտնտեսականներին լիովին յուրա-
ցնել տան այդ աշխատանքների ամբողջ ազդեցությանը:

Քաղհանի աշխատանքների թվին են պատկանում
ծիլ տվող հողամասերի տափանցումը, շարքամեջերի
քաղհանավարը, քաղհանը շարքերում, բույսերի շուր-
ջը փորելը, նրանց ոտուգումն ու ծխախոտի ծաղկա-
հատումը (բույսերի վերին մասերի կտրատումը ծա-
ղիկների հետ միասին):

Անհրաժեշտ է մատնանշել, վոր տարբեր շարքա-
հերկ-տեխնիկական կուլտուրաները լավ աճելու համար
տարբեր խնամք են պահանջում, ինչպես և քաղհանի
տարբեր աշխատանքներ:

Որինակ, յեգիպտացորենի և արևածաղկի ծիլերը
տափանվում են, իսկ ուրիշ կուլտուրաներ, որինակ,
բամբակը, գենագերչակը, շաքարի ճակնդեղը կարող
են սաստիկ փասվել այդպիսի աշխատանքից: Այս
պատճառով քնքույշ ծիլեր ունեցող շարքահերկ կուլ-
տուրաների համար տափանցելու գործողությունը չի
կատարվում:

Թե վորքան մեծ նշանակութուն ունի քաղհանի
աշխատանքների կատարումն իր ժամանակին, այդ

յերեւում ե նրանից, վոր համաձայն Հյուսիսային Կովկասի «Կրուզիկ» կոչված փորձակայանի տվյալների, արեւածաղկի հողի փորփորման չնչին ուշացման հետեւանքով բերքը պակասել է 8 տոկոսով:

Բոլոր կոլտնտեսականները պետք է ամենամեծ ուշադրութիւն դարձնեն քաղհանի ամեն մի աշխատանքն իր ժամանակին կատարելու վրա, վորպէսզի այդպիսով հաջողեցնել բերքատվության վճռական բարձրացումը:

Քաղհանի բոլոր աշխատանքներն իր ժամանակին և կանոնավոր կատարելու անհրաժեշտ պայմանը՝ կուլտուրաների աճման ընթացքին մշտապես հետեւելն է:

Սովորաբար քաղհանի աշխատանքները սկսվում են ծիւրեր յերեւալու հետ միասին: Այդ աշխատանքները գլխավորապես նրանումն են կայանում, վոր հավաքվում են մոլախոտերը, փխրունացվում է հողը և նոսրացվում են շարքահերկ կուլտուրաների մեծամասնության ծիւրերը:

Ցանքերի խնամքի առաջին աշխատանքներից մեկն է այնպիսի կուլտուրաների ծիւրերի տափանումը, ինչպիսին են՝ յեգիպտացորենը, արեւածաղիկը, սոյան:

Տափանումը պետք է կատարվի ծիւրերը յերեւալու հետ միասին: Արեւածաղիկը պիտի տափանվի, հենց վոր յերեւա իսկական տերևների առաջին գույգը:

Սովորաբար ծիւրերի տափանումը կատարում են սովորական ատամնավոր տափաններով մեկ անգամ, շարքերի լայնությամբ և տափանը ձիերին լծած: Ավելի պինդ հողերի վրա և ծիւրերի խտության դեպքում հաճախ տափանումը կատարվում է յերկու անգամ:

Շարքահերկերի տափանած ծիւրերը մի քանի ուրից հետո յենթարկվում են առաջին քաղհանին, վորը տեղի յե ունենում շարքամեջերում և շարքերում:

Որինակ, յեգիպտացորենի տափանած ծիւրերի առաջին քաղհանը պիտի վերջանա, յերբ ծիւրերի բարձրութիւնը լինի 15 սանտիմետր: Իսկ գենագերչակի (վորի ծիւրերը չեն տափանվում) առաջին քաղհանն անհրաժեշտ է կատարել վոչ ուշ, քան մշտական տեքնիկների առաջին գույգի յերեւալը:

Շարքահերկ կուլտուրաների քաղհանի միջոցով վոչնչանում են մոլախոտերը և փխրանում է հողի վերին շերտը: Դրա շնորհիվ վոչնչանում է գյուղատնտեսական կուլտուրաների համար վնասակար հողի կեղեվը, վորը հաճախ կազմվում է մանավանդ հորդ անձրեւներից հետո: Այսպիսով լավագույն պայմաններ են ստեղծվում շարքահերկ կուլտուրաների աճման համար և, հետեապես, նրանց բերքատվութիւնն ավելացնելու համար:

Շարքամեջերում շարքահերկ կուլտուրաների քաղհանը պետք է կատարել ձիու կամ տրակտորային քաղհանչիներով, իսկ շարքերում — ձեռքերով: Իսկ շարքերի ճակնդեղի հենց առաջին քաղհանը կարող է կատարվել կամ ամբողջովին ձեռքով, կամ ձիու պլաններով, շարքամեջերում, իսկ շարքերում — ձեռքով: Հասկավոր կուլտուրաների քաղհանը ձեռքով է կատարվում:

Քաղհանիչը աշխատանքի համար պետք է վաղորոք պատրաստ լինի: Անհրաժեշտ է, վոր քաղհանիչի բոլոր կտրող մասերը բավականաչափ սուր լինեն և կանոնավոր զրկած լինեն իրենց տեղը: Թե քաղհանիչ մեքենան մի անգամ անցնելիս ինչ լայնության տարածութիւն պիտի քաղհանե, այդ կախված է շարքամեջերի լայնութիւնից և դա այնպես պիտի անել, վոր բույսերի արմատները չվնասվեն և բույսերը չթաղվեն հողում: Քաղհանիչի բանուկ մասերն ըն-

Թացքի ժամանակ պետք է առնվազն 10—12 սան-
տիմետր հեռու լինեն բույերի շարքերից:

Վորպեսզի հողը բոլորովին չչորանա, շարքամեջե-
րի քաղհանավարը չպետք է շատ խորը լինի: Քաղհա-
նավարը պետք է կատարել վոչ ավելի, քան 6 սան-
տիմետր խորությամբ:

Անհրաժեշտ է խոշոր չափով ընդլայնել լմեքենա-
յացումը: Մեքենայական քաղհանավարը կատարվում
է այն պայմանով, վոր տրակտորը շարժվելով շարքա-
մեջերի յերկարությամբ, իր անիվներով չվնասի
բույսերին: Զանազան տրակտորներ կարող են գոր-
ծածվել քաղհանավարի համար, նայած այս կամ այն
կուլտուրայի շարքամեջերի լայնության:

Արևածաղկի, գենագերչակի, բակլայաբույսերի
մեքենայական քաղհանի համար, յերբ շարքամեջերի
լայնությունը 60 սանտիմետր է, կարող է գործա-
վել «Ֆորզոն» 10/20 ձիու ուժի, «Խնտերնացիոնայ»
10/20 ձիու ուժի տրակտորները: Արեւածաղկի և
գենագերչակի համար, յեթե շարքամեջերի լայնու-
թյունը 70 սանտիմետր է,—«Ֆ. Պ.» 19/20 ձիու
ուժանոց, «Ֆորզոն» 10/20 ձիու ուժանոց, «Խն-
տերնացիոնայ» 10/20 և 15/30, «ՍՏՁ» «Զոն-Դիր»
17/27 ձիու ուժանոց տրակտորներ. յեզիպտացորենի
համար, յերբ շարքամեջերի լայնությունը 90—100
սանտիմետր է, նույն տրակտորները:

Մեքենայական քաղհանի համար տրակտորներին
կցվում են տրակտորային կամ ձիու քաղհանիչներ:
Կցվող ձիու քաղհանիչների թիվը կախված է տրակ-
տորի զորեղությունից: Որինակ, «Ֆ. Պ.» տրակտո-
րին կարելի է կցել 6—8 հատ միաձի քաղհանիչ-
ներ, «ՍՏՁ» տրակտորին—12 քաղհանիչներ:

Կցվող քաղհանիչներից ամենից շատ է տարած-

ված № 8 տրակտորային քաղհանիչը, վորը պատ-
րաստվում է «Կարմիր Ակսայ» գործարանում: Այս
քաղհանիչը կարելի է բանեցնել, յերբ շարքամե-
ջերի լայնությունը 50-ից մինչև 100 սանտիմետր է:

Շարքամեջերի կուլտուրաների տրակտորային և ձիու
քաղհանի ժամանակ աշխատանքի արտադրողականու-
թյունը զգալի չափով կբարձրանա, յեթե ցանքը կա-
տարված է խմբացանի, շախմատային ձեւով: Այս դեպ-
քում քաղհանավարը (տրակտորային կամ ձիու) կարող
է կատարվել վոչ թե մեկ, այլ մի քանի ուղղությամբ:

Շարքամեջերի քաղհանավարի հետ միասին պետք
է կատարել և շարքերի քաղհանը: Յեզիպտացորենի,
արևածաղկի քաղհանի ժամանակ պետք է կատարել
նաև ծիլերի նոսրացումը: Այս աշխատանքը սովորա-
բար ձեռքով է կատարվում:

Յեզիպտացորենի ծիլերի նոսրացումը տեղի է
ունենում առաջին ու յերկրորդ քաղհանի ժամանակ:
Առաջին նոսրացումը կատարվում է յեզիպտացորենի
համար պահանջվող շարքերի բույսերի միջև յեղած
տարածության կեսում, իսկ յերկրորդ նոսրացումը
—լրիվ տարածության վրա: Իսկ արևածաղկի ծիլե-
րի նոսրացումը պիտի կատարել առաջին քաղհանի
հետ միաժամանակ, շարքերի միջև յեղած ամբողջ
տարածության վրա, յեթե փաստառուները չեն սպառ-
նում արևածաղկի ծիլերին: Արևածաղկի ծիլերի նոս-
րացումը պետք է կատարել վոչ ուշ, քան իսկական
տերևների յերկրորդ գույգի յերևալը:

Գենագերչակի ծիլերի նոսրացումը կատարվում է
յերկրորդ քաղհանի ժամանակ, իսկ ավելորդ բույսե-
րը պետք է վոչ թե պոկվեն, այլ կտրվեն, քանի վոր
պոկելու դեպքում բույսը դուրս քաշելիս կարող են
պոկվել նաև հարեվան ծիլերը, վորոնք պետք է թողն-

վեն շարքերում, իսկ ավելի բեռնակները մնում են: Շաքարի ճակնդեղի նոսրացումը տեղի յե ունենում ձեռքով կամ մեքենայով, գնդածաղկից (шаровка) հետո: Այս աշխատանքը պետք է կատարել իսկական տեղերի առաջին գույգը յերևալուց անմիջապես հետո: Վերը հիշված նոսրացումից հետո տեղի յե ունենում շաքարի ճակնդեղի մնացած բույսերի նոսրացումը ձեռքով: Մի քանի օրից հետո պետք է ստուգվեն բույսերը: Կերի ճակնդեղի ծիլերի նոսրացումը տեղի յե ունենում բույսի 5 տերևները յերևալու ժամանակ:

Ծիլերը նոսրացնելիս շարքերում գտնվող բույսերի միջև տարածությունն է թողնվում՝ նայած այս կամ այն բույսի շաքարամեջերի լայնության: Շաքարամիջերի լայնությունը շատ լինելու դեպքում շարքերում գտնվող բույսերի միջև տարածությունը քիչ է վերցվում: Որինակ, յերբ յեզիպտացորենի շաքարամեջերի լայնությունը 90 սանտիմետր է, շարքերում գտնվող բույսերի միջև տարածությունը պիտի լինի 30—35 սանտիմետր, իսկ յեթե շաքարամեջերի տարածությունը 100 սանտիմետր է, — 25—30 սանտիմետր: Արևածաղկի շարքերում գտնվող բույսերի միջև տարածությունը պիտի լինի 85—40 սանտիմետր, յեթե շաքարամեջերի տարածությունը 60 սանտիմետր է:

Շաքարահերկ կուլտուրաների առաջին քաղհանը սովորաբար շարունակվում է մոտավորապես 6—7 օրվա ընթացքում: 2—2½ շաբաթից հետո կատարվում է յերկրորդ քաղհանը:

Քաղհանների թիվը կախված է նրանից, թե ինչ չափով են դաշտերն աղտեղված մոլախոտերով: Ավելի շատ աղտեղված հողերում պիտի կատարել 3—4 քաղհանավար (շաքարամեջերի), իսկ մաքուր հողերում կարելի յե բավականանալ նույնիսկ շաքարամեջերի յեր-

կու քաղհանավարով: Շաքարահերկ կուլտուրաների շարքերը պետք է քաղհանել սովորաբար յերկու անգամ: Կուլտոտեստականների կողմից քաղհանային աշխատանքների տեխնիկայի լրակատար յուրացումը:—

Այդ ագրոտեխնիկայի կանոնավոր և իր ժամանակին կատարումը:—

Համառ պայքարը կուլտոտեստություններում աշխատանքային կուռ դիսցիպլինայի համար, կուլտոտեստականներին 100 % աշխատանքի դուրս գալու համար:—

Համառ պայքարն ընդեմ ծուլերի, կորզիչների կուլակուլթյան և սպիտակ-գվարդիական մնացորդների:

— Ահա սբանք են քաղհանը հաջողությամբ կատարելու հիմնական պայմանները:

Կոլտնտեսություններում աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը հնարավոր է միայն այն պայմանով, յեթե բոլոր աշխատանքները կատարվեն միայն գործավարձի հիմունքով, յեթե հաստատվի աշխատանքային կուռ ղեցիպլինա:

Շատ կոլտնտեսություններ—մանավանդ Կուբանում,—դեկավարվելով կուլակուլթյան գործակալների կողմից, անցյալ տարի գործավարձը կիրառեցին ձեվականորեն, վիժեցնելով կոլտնտեսությունների աշխատանքային ղեցիպլինան:

Կրասնոդարի ռայոնի Նովո-Վիլիշկովսկայա ստանիցայի կոլտնտեսություններում մինչև անցյալ տարվա հունիս ամսի 5-ը հասկավոր կուլտուրաները խեղդվում էին մոլախոտերի մեջ, իսկ քաղհանը նույնիսկ չէր ել սկսած: Շարքահերկերի քաղհանի համար 3583 աշխատունակ մարդկանցից միայն 694 էր աշխատանքի դուրս գալիս: «2-րդ հնգամյակ» կոլտնտեսության մեջ տղամարդիկ քաղհանին բոլորովին չէին մասնակցում: Գործավարձի փոխարեն իսկապես գոյութիւն ունէր կորդոլութիւն, որավարձ:

Դասակարգային թշնամին կազմակերպում էր սաբոտաժ, վորի նպատակն էր վիժեցնել ցանքերի խնամքի ամենապարզ ազդեցականները, քայքայել կոլտնտեսությունները: Հետևանքն այն յեղավ, վոր կոլտնտեսային զաշտերը ծածկվեցին մոլախոտերով:

Այն կոլտնտեսություններում, վորտեղ գոյութիւն ունէր դասակարգային զգոնութիւն, աշխատանքի ղեցիպլինա, վորտեղ ճիշտ էր կազմակերպված աշխատանքը, ճիշտ էր կազմակերպված գործավարձը,—քաղհանի աշխատանքները հաջողութիւնով էին անցնում:

Գործավարձի կազմակերպման հիմնական պայմանն է արտադրույթի ճիշտ նորմաների սահմանումն ու աշխատանքի գնահատումն աշխուրեով: «Վորսեղ չկան արտադրույթի նորմաներ, այնտեղ չկա կազմակերպված ցնեսաութիւն» (Յակովլեվ):

Յուրաքանչյուր կոլտնտեսութիւն քաղհանի աշխատանքների համար պետք է ունենա արտադրույթի նորմաներ, հաշվի առնելով իր տնտեսութիւնն առանձնահատկութիւնները, հողամասերի աղտեղվածութիւնը մոլախոտերով, ցանքի ձևը, հողի վիճակը, լծկանը և այլն:

Չի կարելի նորմաների սահմանմանը մոտենալ կարինետային կարգով, ձևականորեն, ինչպէս այդ յեղավ մի շարք կոլտնտեսութիւններում, գարնանացանի կամպանիայի ժամանակ: Նորմաները սահմանելիս անհրաժեշտ է հաշվի առնել լավագոյն կոլտնտեսականների փորձը, արտադրույթի նորմաները քննել կոլտնտեսութիւնն և յուրաքանչյուր առանձին բրիգադի ընդհանուր ժողովում:

Պակաս չէին այնպիսի դեպքեր, յերբ արտադրութի նորմաները, վորոնք հանձնարարված էին ռայոնական կազմակերպութիւնների և մեքենատրակտորային կայանների կողմից, կոլտնտեսութիւնն մեջ ընդունվում էին մեքենայաբար, առանց ճշտելի թե ամբողջ կոլտնտեսութիւնն մեջ և թե բրիգադներում: Արտադրութի նորմաներ սահմանելուն այսպիսի մոտեցումը կարող է հանգել յերկու վտան-

զավոր մոմենտներին.—կոլտնտեսություն կամ յուրաքանչյուր առանձին բրիգադի պայմաններում հանձնարարված նորման կարող է լինել կամ չափազանց բարձր, կամ չափազանց ցածր:

Որինակ, կոլտնտեսությունը, շնորհիվ հողը ցանքից առաջ և իր ժամանակին լավ մշակելուն, սերմացուն խնամքով մաքրելուն, մոլախոտերի սերմերի տարածումը կանխելուն, ունի մոլախոտերով քիչ վարակված ցանքեր: Իսկ տարբեր բրիգադներում հողի աղտեղվածության աստիճանը տարբեր է: Յենթադրենք, աշնանացան հասկավոր կուլտուրաների քաղհանի ժամանակ մեկ կոլտնտեսականի միջին նորման 0,5 հեկտար է: Յեւ, վորովհետեւ այդ կոլտնտեսություն մեջ ցանքերը քիչ են վարակված, ուստի ամեն մի կոլտնտեսական կարող է քաղհանել 0,75 հեկտար, իսկ կոլտնտեսություն առանձին, առաջավոր բրիգադներում, մեկ կոլտնտեսականը կարող է քաղհանել մինչև մեկ հեկտար:

Այսպիսով նորման գերակատարվում է 50 տոկոսով: Այս հանգամանքի շնորհիվ գերաժախսվում, շոայվում են աշխուրբը, հետևապես իջնում է նրանց արժեքը:

Անբարեխիղճ կոլտնտեսականները կողովեն զրանով, փոխանակ փնտռելու բոլոր հնարավորությունները աշխատանքներն ավելի արագ ավարտելու համար: Գործնականում, կոլտնտեսություններում պատահում են նաև հակառակ դեպքեր, յերբ արտադրույթի նորմաներն ընդունվելով առանց կոլտնտեսականների քննարկմանը դնելու, խիստ բարձր են լինում:

Նորմաների ամեն մի չափազանցումը կամ պակասեցումը միմիայն նպաստավոր պայմաններ կստեղծ-

ծի դասակարգային թշնամու աշխատանքի համար: ԽՍՀՄ Հողօրհրդմատը և Հյուսիսային կովկասի յերկրային կազմակերպությունները քաղհանի հիմնական աշխատանքների համար սահմանել են արտադրույթի հետևյալ որինակելի նորմաները.—

1) Յեգիպացորենի ու արեվածաղկի ձեռքի փողանը 1 հեկտարին 5—7 մարդ:

2) Յեգիպացորենի յեվ արեվածաղկի ձիու փողանը 1 հեկտարին 3—4 մարդ:

3) Փխումացումը ձիու պլանետով—1—1^{1/2} հեկտար:

4) «Ուկրաինկա» ձիու փխիչով հողի փրկացումը 4^{1/2}—5^{1/2} հեկտար:

5) Ճակնդեղի սնկելը 1 հեկտարին 5—6 մարդ:

6) Նոսրացում—1 հեկտարին 15—17 մարդ:

7) Ձեռքի փողան—1 հեկտարին 8—10 մարդ:

8) Սնուգում—1 հեկտարին 6—7 մարդ:

Ռայոնական կազմակերպությունները և ՄՏԿ-ներն արտադրույթի նորմաներ սահմանելիս, պետք է յեւակեա ունենան արտադրույթի այս որինակելի նորմաները, նրանց մեջ մտցնելով անհրաժեշտ ճշտումներ, հաշվի առնելով տվյալ ռայոնի առանձնահատկությունները:

Իր հերթին կոլտնտեսությունը, ստանալով արտադրույթի որինակելի նորմաները (ռայոնական կազմակերպություններից և ՄՏԿ-ից), ճշտում է դրանք՝ համաձայն իր տեղական պայմանների, ամբողջ կոլտնտեսության, առանձին բրիգադի և ապա խմբակի աշխատանքի առանձնահատկությունների:

Քաղհանի մյուս աշխատանքների վերաբերմամբ հետաքրքրական է բերել արտադրույթի նորմաները

մեր յերկրամասի առանձին կոլտնտեսությունների փորձից (Կրիմի ռայոնի «Ձեմլետե, եց» և Կաբարդա-Բալկարայի ինքնավար մարզի «Անխնցի» կոլտնտեսությունները).—

1) Հացահատիկային հասկավոր կուլտուրաների ձեռքի քաղհան—1 հեկտարին 2 մարդ:

2) Կենաֆի, վարսակի համատարած քաղհանը լծկանով—1 հեկտարին 6 մարդ:

3) Այդ նույն կուլտուրաների քաղհանը ձիաքաղհանից հետո—1 հեկտարին 3 մարդ:

4) Կարտոֆիլի համատարած քաղհանը փետատներով—1 հեկտարին 6 մարդ:

5) Կարտոֆիլի շալքերի քաղհանը ձիու քաղհանից հետո—1 հեկտարին 3—5 մարդ:

6) Կարտոֆիլի համատարած քաղհանը փետատներով, բուկը տալու հետ միասին—1 հեկտարին 9 մարդ:

7) Յեզիպտացորենի քաղհանը՝ նրա բույսերի շուրջը, խմբացանի դեպքում—1 հեկտարին 2 մարդ:

Ճիշտ նորմաներ սահմանելու համար վճռական նշանակություն ունեն արտադրական խորհրդակցությունները՝ կոլտնտեսային ակտիվի լայն աջակցությամբ:

Այդ խորհրդակցություններում պետք է մշակվեն արտադրությունի նորմաներն ամեն տեսակ աշխատանքի համար: Նորմաները պիտի վորոշվեն անցյալ տարիներում բարեխիղճ կոլտնտեսականների փորձի հիման վրա:

Սահմանելով արտադրությունի նորմաները, յուրաքանչյուր բրիգադ պետք է հայտնաբերի դասակարգային լարված արթնություն, անխնա պայքար մղելով կուլակության ու նրա գործակալների փորձերի դեմ,

վորոնք ամեն միջոց գործ են դնում արտադրությունի նորմաների կատարումը վիժեցնելու համար: Սահմանախիստ պատասխանատվության պիտի յենթարկվեն ծուլերը, սիմուլյանտներն ու մակաբույծերը:

ԽՍՀՄ Հողփողկոմատն իր այս տարվա փետրվարի 28-ի վորոշմամբ («Կոլտնտեսություններում գնահատվող գյուղատնտեսական աշխատանքներն աշխտերելով գնահատելու մասին»), քաղհանի աշխատանքները դասում է վեցերորդ, հինգերորդ և չորրորդ խմբակներում:

Ուրեմն այս տարի քաղհանի համար աշխտելու գնահատումն զգալի չափով բարձրացում է: Յեթե առաջ բոլոր քաղհանային աշխատանքները պատկանում էին 3-րդ խմբակին (կար 5 խմբակ), ապա այժմ արտադրությունի նորման կատարելու համար տրվում է 1,14-ից մինչև 1,75 աշխտր, նայած աշխատանքի զգալիության:

Քաղհանի աշխատանքներն ըստ խմբակների բաժանված են այսպես.—

6-րդ խմբակ—նակնդեղի նուրացում:

5-րդ խմբակ—սեխնիկական կուլտուրաների (գեմագերչակ, սոյա յեվ այլն), յեգիպտացորենի (բացի նակնդեղի նուրացումից) շարքում: յան մշակում:

4-րդ խմբակ—բաննարանոյային յեվ այլ կուլտուրաների շարքում: յան մշակում:

6-րդ խմբակում դասված քաղհանի աշխատանքների համար կոլտնտեսականը, վորը կատարում է

կոլտնտեսությունի վարչությունի կողմից սահմանված արտադրությունի նորման, պետք է ստանա 1,75 աշխտր: 5-րդ խմբակին պատկանող աշխատանքների համար պետք է տրվի 1,5 աշխտր և 4-րդ խմբակի աշխատանքների համար—1,25 աշխտր:

Հողփողկոմատի կողմից սահմանված քաղհանի աշխատանքների գնահատումը և նրանց բաշխումն ըստ խմբակների՝ կոլտնտեսությունի վարչությունը պետք է ճշտե տեղում, անպայման հաշվի առնելով տեղի, հողամասի առանձնահատկությունները (մոլախոտերի գոյությունի աստիճանը, լճկանի վիճակը և այլն):

Աշխատանքների գնահատումը ճշտվում է վորթե սահմանափակ շրջանում, կոլտնտեսությունի վարչությունի գրասենյակում միայն, այլ արտադրական խորհրդակցություններում ու փողովներում կոլտնտեսականների լայն մասնակցությամբ:

Քաղհանի բոլոր աշխատանքները գնահատվում են՝ նայած մշակված հեկտարների քանակության, անպայման հաշվի առնելով աշխատանքի վորակը (քաղհանի լայնությունը, խորությունը, քաղհանը վորոշված ժամկետերում կատարելը, վնասվածքների բացակայություն և այլն):

Յեթե, որինակ, կոլտնտեսականը քաղհանել է 0,5 հեկտար յեգիպտացորեն, վորը ցանված է խմբացանի ձևով, ապա այդ դեռ ևս քիչ է նրան հասանելիք 0,88 աշխտրը տալու համար: Հարկավոր է գիտենալ, թե ինչ վորակ ունի այդ աշխատանքը: Արդյոք չե՞ն վնասված բույսերը, վորչա՞ք մաքուր է կատարված քաղհանը և այլն:

Հարկվածային կոլտնտեսականների համամիութենական համագումարի դիմումը փոխադարձ վերահսկողություն և կոլտնտեսականների կողմից աշխատ-

տանքի վորակի հսկողութիւն կազմակերպելու վերաբերյալ՝ պետք է կիրառվի յուրաքանչյուր բրիգադում ու խմբակում:

Անբարեխիղճ աշխատանքի բոլոր դեպքերը հենց նույն օրը պետք է քննարկվեն բրիգադի արտադրական խորհրդակցութեան մեջ և մեղավորները պետք է համապատասխան պատիժ ստանան:

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Խմբակներից աշխատանքներն ընդունելու կարգը պետք է ապահովի խմբակի և յուրաքանչյուր առանձին կոլտնտեսականի կատարած աշխատանքի քանակի ու վորակի հաշվառքը:

Հոդժողկոմատն իր փետրվարի 28-ի վորոշման մեջ պարզ ասում է,—

«Ի նկատի ունենալով, վոր անցյալ տարի շատ դեպքերում տեղի յեր ունեցել աշխատող կոլտնտեսականներին աշխուրբի բաշխումն անկախ վորակից, ԽՍՀՄ Հոդժողկոմատն առաջարկում է կոլտնտեսութեան թյունների վարչութիւններին սահմանել աշխատանքներն ընդունելու հետեյալ կարգը —

ա) Թե խմբակի յեվ թե առանձին կոլտնտեսականի կողմից աշխատանքներն ավարտվելուց հետո, այդ աշխատանքներն ընդունում է բրիգադիրը:

բ) Արգելել բրիգադիրներին՝ ընդունել յեվ հաւելել աշխուրբ այնպիսի աշխատանքի համար, վորը վաս վորակով է կատարված (վարք բացասներով, քաղհանի ժամանակ մոլախոտքողները, վոյ լիվ կալս, կորուսներ բերահավաքման ժամանակ, վաս հունձ յեվ այլն):

գ) Բրիգադի աշխատանքը, սրա վերջանալուց հետո, ընդունում է կոլտնտեսութեան նա-

խագահը կամ նրա տեղակալը, իսկ յերբ այդ աշխատանքներն անբավարար են, կոյսնեստության վարչությունը մինչեւ 10 տոկոսով պակասեցնում է աշխատողի քանակությունը, վերջին վասակել է բրիգադը, այդ թվում նայել բրիգադիւր, դ) Յեթե կոյսնեստության բրիգադը սիջին բերից ավելի յե ստանում, բրիգադի բոլոր անդամներին սալ աշխատեք բոլոր վասակած աշխատողի 20 տոկոսի սահմաններում, ի հաշիվ այն աշխատողի, վերջին պիտի գեղջվեն (մինչեւ 20 տոկոս) կոյսնեստության միջին բերից պակաս բերք ստացած բրիգադներից»:

Ամբողջովին ոգտագործելով Հողփողկոմատի այս փորձումը, կոյսնեստությունները պետք է աշխատեն մանրակրկիտ խնամել ցանքերը: Մասնաշաղկան փոխադարձ վերահսկողութիւն կազմակերպելու դեպքում փոշ մի շարք անփութութ կերպով չի քաղհանվի: Յուրաքանչյուր կոյսնեստական պետք է հիշե, փոր մոլախոտերի դեմ մղվող պայքարը մի կարևորագույն միջոցառում է բարձր բերք ստանալու համար: Կոյսնեստականները պետք է ոգնեն խմբակավարներին հետևելու աշխատանքների վերակին: Ծուլերի, թափթփածների, դասակարգային թշնամու բոլոր գործակալների դեմ մղվող պայքարը պետք է լինի միասնական խիստ: Պետք է կոյսնեստականին պատմել, փոր ամեն մի չքաղհանված շարք պակասեցնում է բերքը, հետևապես նաև պակասեցնում է կոյսնեստության և կոյսնեստականի յեկամուտը:

Հողփողկոմատի փորձումն ամենից առաջ հարվածում է անփութութներին: Վատ աշխատող անբարեխիղճ կոյսնեստականին տուգանելը քիչ է, հար-

կավոր է ստիպել նրան նորից կատարել աշխատանքը և միայն դրանից հետո նրան աշխտերը տալ:

Կոյսնեստության վարչութիւնը բրիգադի և բրիգադիւրի աշխատանքը գնահատում է կատարված աշխատանքի քանակին ու վորակին ստուգելուց հետո, վորի մասին կազմվում է ստուգիչ—հաշվառքային կոմիտայի հատուկ ակտը, վորի ձևը մենք բերել ենք այստեղ (տես էջ 44 և 45):

Յեթե աշխատանքն անբավարար է կատարված, վարչութիւնը պակասեցնում է բրիգադի և բրիգադիւրի վաստակած աշխտերի թիվը—10 տոկոսի սահմաններում: Յեթե կոյսնեստությանը նյութական փաստ է հասել, վարչութիւնը պատասխանատուության է յենթարկում բրիգադիւրին:

Խմբակավարին աշխտեր են տրվում այնպես, ինչպես և բոլոր կոյսնեստականներին, ըստ արտադրույթի նորմաների, քանի վոր խմբակավարը, ինչպես հայտնի յե, ֆիզիքական աշխատանքից չի ազատվում: Բրիգադիւրն ոգնելու և խմբակում կազմակերպչական աշխատանք կատարելու համար խմբակավարին լրացուցիչ աշխտեր են տրվում ըստ նորմաների, ռայոնական հողային վարչութիւն հատուկ ցուցմունքին համապատասխան:

45

Քաղհանի աշխատանքներին պետք է մասնակցեն բոլոր կոլտնտեսականները և նրանց ընտանիքներին անդամները, վորոնք կարող են մասնակցել այդ աշխատանքներին:

Այս ուղղութիւնով մի առանձին նշանակութիւն ունի աշխատանքի իր ժամանակին և ճիշտ հաշվառքը:

«Վորսեղ չկա հաշվառք, այնտեղ չկա խոշոր սնեստություն, վորսեղ չկա հաշվառք,—չկա կոյսնեստություն, վորպես կազմակերպված սնեստություն: Ահա թե ինչու այժմ մեզ համար կոյսնեստություններում հաշվառքը վնասական խնդիր է» (կոլտնտեսային շինարարութեան մասին խորհուրդների 6-րդ համագումարում ընկ. Յակովլևի զեկուցումից):

Մինչդեռ մի շարք կոլտնտեսութեաններում, կուլակային ազդեցութեան հետևանքով, վորոշակի թեւրագնահատվում է այս կարևորագույն միջոցառումը:

Դասակարգային թշնամին փորձում է ստեղծել այնպիսի պայմաններ, վորպեսզի կոլտնտեսականը վստահ չլինի, թե նրա աշխատանքը ճիշտ է հաշվի առնվում:

Կուլբանում, վորտեղ բացակայում էր առանձին կուլակցական կազմակերպութեանների հեղափոխական արթնությունը, կուլակին ու վնասարարին հաջողվեց ավելի, քան մի այլ տեղում,—խցկվել կոլ-

տնտեսութեանների հաշվառքի ապարատը, վորպեսզի կազմակերպել աշխուրների հափշտակութեանը, աշխուրներ տալ ծուլերին և զրկել բարեխիղճ կոլտնտեսականներին:

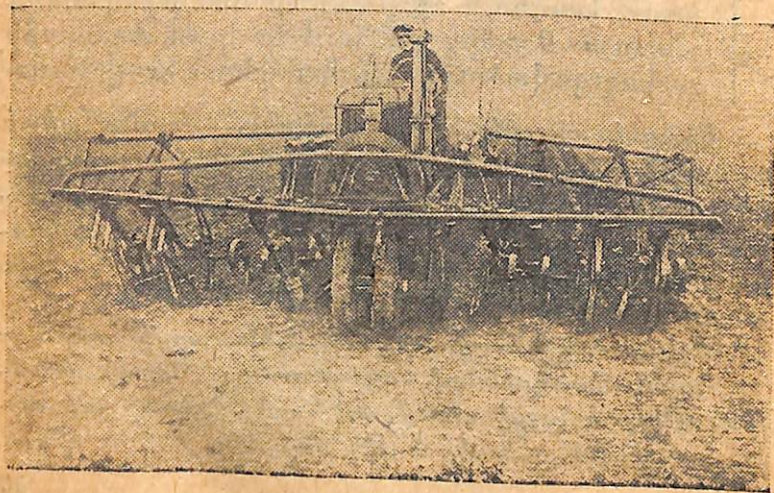
Բնորոշ է նախկին, սև տախտակին հանված Տեմիրգոյեվսկայա ստանիցայի «Մոլոտ» կոլտնտեսութեան № 5 բրիգադի բրիգադիրի հայտարարութեանը:

«Իմ բրիգադում ցուցակավար եր կոյսնեստություն խցկված, սանիցայի ասամանի նախկին ոգնական Կուզմա Զեմկյակովը: Մեր կոյսնեստային շինարարության այդ թեւամի մարդը ինչո՞վ եր գրադվում.—որեցոր հարեցողությամբ եր գրադվում: Դաւսում լինում եր շաբաթը մի անգամ: Դժվար եր լինում նրան գրանել, կանչել: Կոյսնեստականների աշխատակիցներում անկանոն գրանցումներ եր անում: Արտադրույթը վերցնում եր այժի չափով, հաշվառքը բաժանում, ծուլերին ու հարվածայիններին իրար խառնում—բոլորին մի սանդի կսավով չափում: Միանից ղեկնում եր կոյսնեստականի շահագրգռվածությունը, նա դժգոն եր լինում»:

Պետք է ստուգել այն մարդկանց, վորոնք պիտի կատարեն քաղհանի հաշվառքը: Հաշվառքը կատարողները—հաշվառիչները, հաշվետարները և հաշվապահները—հաշվառիչները, հաշվետարները, ազնիվ մարդիկ, վորոնք անընդունակ են խաբելու կոլտնտեսականներին և պետութեան:

Աշխատանքի հաշվառքը պիտի կատարվի ամեն օր: Կոլտնտեսականների աշխատանքը հաշվի առնելիս, պետք է աչքի առաջ ունենալ կատարված աշխատանքի թե քանակը և թե վորակը:

Խմբակում կոլտնտեսականների աշխատանքի ամենօրյա հաշվառքը կատարվում է բրիգադիորի ցուցմունքներով և նրա հսկողությամբ: Հինգ օրը մեկ անգամից վոչ պակաս պետք է հաշվել կոլտնտեսականների վաստակածը: Աշխուրդը հաշվում և աշխատողներում գրանցում են հաշվառիչները:

ԾԱՎԱԼԵԼ

ԿՈՒՍ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ, ՈՒԺԵՂԱՑՆԵԼ
ԲՐԻԳԱԴԻ ԱԿՏԻՎԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կոլտնտեսության մեջ քաղհանի աշխատանքների ժամանակին և ճիշտ կատարումը կարող է ապահովել միայն այն պայմանով, յեթե զորահավաքվեն կոլտնտեսային լայն մասսաները, յեթե քաղհանի աշխատանքները կազմակերպվեն ակտիվի վրա հենվելով, յեթե կուսակցական բջիջներն ընդհուպ մոտենան կոլտնտեսային արտադրության, ճիշտ դասավորեն կուսակցականներին ու կոմյերիտականներին բրիգադներում և յեթե նրանք իրենց անձնական օրինակով, իսկական հարվածային աշխատանքով իրենց յետևից ժանեն կոլտնտեսականների ամբողջ շնացած մասսային:

Այս քաղաքական և արտադրական աշխատանքում առանձնապես պատասխանատու յե ՄՏԿ-ների և նրանց քաղբաժինների դերը:

«Տվյալ մոմենտում քաղբաժնի և նրա պետի առջին խնդիրն է կազմակերպել կուսակցության ու կոմյերիտական ակտիվ ՄՏԿ-ներում և նրանցով ուղարկվող կոլտնտեսություններում, ինչպես և խորհատնեսություններում և նրանց բաժանմունքներում, չընկնելով անգամների քանակության յետևից, այլ գլխավոր ուշադրությունը դարձնելով նրանց վորակին, նրանց անձնակերպության՝ կուսակցության և նրանց կարողությանը՝ իրենց յետևից տանելու կոլ-

տնտեսականներին և խորհրդատեսություններին աշխատողներին:

«Յերկրորդ խնդիրը, վորը պիտի լուծվի առաջինի հետ անխզելի կապակցությամբ,—դա անկուսակցական ակտիվի հավաքումն է կուս-կոմյերիտական բջիջների շուրջը, բոլորովին չմեկուսանալով անկուսակցական կոլտնտեսականներից և խորհրդատեսությունների բանվորներից, այլ ընդհակառակը, կապ հաստատելով նրանց հետ և աշխատելով, վոր կոլտնտեսությունները—առանց բացառության բոլոր կոլտնտեսությունները իրենց ղեկավարությամբ բոլշևիկական դառնան» (ԿԿ-ի և ԿՎՀ հունվարյան պլենումի որոշումից):

Կոլտնտեսականներին ու կոլտնտեսուհիներին բրիգադի արտադրական գործունեությունը լայն չափով ներգրավելու, նրանց զանազան հարցերի անմիջական քննությանը ներգրավելու (վորոնք կապված են քաղհանի առաջադրության կատարման, արտադրությունի նորմաներ սահմանելու, ույթերի դասավորման, ագրոտեխնիկական կանոնների կատարման հետ) կարևորագույն պայմաններից մեկը բրիգադներում արտադրական խորհրդակցությունների աշխատանքի ճիշտ ղրվածքն է:

Արտադրական խորհրդակցությունները, լինելով մասսայական վերահսկողություն և արտադրական դաստիարակչական աշխատանքի ձևեր, հսկայական ոգնություն են հասցնում բրիգադիլին և կոլտնտեսությունի վարչությունը արտադրության կազմակերպման ասպարեզում, նրանք ապահովում են կոլտնտեսականների ինքնագործունեության և նախաձեռնություն լայն ծավալումը:

Կոլտնտեսություններում մենք ունենք այնպիսի կոլտնտեսականների կայուն միջուկ, վորոնք հավա-

տարիմ են կուսակցություն, հավատարիմ են կոլտնտեսություն, վորոնք իսկական հենարան են խորհրդային իշխանության և կոմիսիոն են կոլեկտիվացման համար և կուլակի դեմ մղվող պայքարում:

Սակայն առանձին կուսակցական բջիջներ դեռ ևս չգիտեն իրենց ակտիվը, բավականաչափ աշխատանք չեն կատարում նրա հետ: Քաղհանի աշխատանքները նախապատրաստելիս և անցկացնելիս, պետք է ծավալել լայն աշխատանք կոլտնտեսային ակտիվի հետ, պետք է ուժեղացվի ակտիվի ազդեցությունը բրիգադում:

Ինքնագործունեություն, մասսաների ստեղծագործական վերելք—սրանք սոցիալիստական մեծ շինարարություն հաղթանակների անսպառ աղբյուրն են: Այդ աղբյուրը—ասում եր Վ. Ի. Լենինը,—մեզանում նոր ու նոր հաղթանակների համար շատ և շատ մեծ է: «Մենք պետք է նորից ու նորից—գրում ե Լենինը,—դիմենք անկուսակցական ակտիվին թե մեր կուսակցական աշխատանքում և թե մեր խորհրդային պրակտիկայում, ավելի և ավելի համարձակ դիմենք անկուսակցական բանվորներին ու գյուղացիներին»:

Մասսաների ղեկավարման այս բոլշևիկյան կանոնը տեղ-տեղ մոռանում են: Ընկ. Սալինը հարվածային կոլտնտեսականների համամիութենական համագումարում մատնանշում եր.—

«Մենք, բոլշևիկներս, չէյինք ունենա այն հաջողություններ, վորոնք ունենք հիմա, յեթե կուսակցության կողմը չնվանեյինք միլիոնավոր անկուսակցական բանվորների ու գյուղացիների վստահությունը: Իսկ ի՞նչ է պահանջվում դրա համար: Ի՞նչ համար պահանջվում

ե, վորպեսզի կուսակցականները հեռու չմնան անկուսակցականներից, վորպեսզի կուսակցականները չսահմանափակվեն իրենց կուսակցական կեղեվում, վորպեսզի նրանք չփկվեն իրենց կուսակցականությամբ, այլ ականջ դնեն անկուսակցականների ձայնին, վորպեսզի վոչ միայն սովորեցնեն անկուսակցականներին, այլ յեվ սովորեն նրանցից»:

Կոլտնտեսային բջիջն իր ղեկավարութիւնը պիտի տեղափոխի ստորին ողակը — բրիգադը, կոլտնտեսային ակտիվի հետ կատարվելիք ամբողջ աշխատանքը տեղափոխի դաշտ:

Այստեղ խնդիրը նրանումն է կայանում, վոր բրիգադներում «ճիշտ դասավորվեն կուսակցութեան ու կոմյերիտմիութեան մեջ մնացած կոմունիստներն ու կոմյերիտականները, անսահմանորեն բարձրացվի կոմունիստների պատասխանատվութիւնն իրենց աշխատանքի համար, կոմունիստներն աշխատեն դուրիստի, ցանիչի վրա, և հաջողեցնել, վորպեսզի նրանք անձնական որինակով, իսկական հարվածային աշխատանքով իրենց յետևից տանեն ագնիվ կոլտնտեսականների մնացած մասին» (Կենտկոմի 1933 թ. մարտի 22-ի վորոշումից):

Քաղհանի ժամանակ կուսակցական-մասսայական աշխատանքի կարևորագույն հարցը պիտի դառնա մեք յերկրամասի սոցիալիստական մրցումը Սոբին Վոլգյան յերկրամասի հետ:

Հարվածային կոլտնտեսականների առաջին համամիութենական համագումարը հայտարարեց ՄՏԿ-ների, կոլտնտեսութիւնների ու խորհրտնտեսութիւնների համամիութենական մրցութիւն: Հյուսիսային

կովկասի առաջավոր հարվածային կոլտնտեսականները, կոլտնտեսային ժողովների վորոշումների և յերկրային կազմակերպութիւնների լիազորութեան հիմունքով, Մոսկվայում պայմանագիր կնքեցին Ստորին Վոլգայի հետ սոցիալիստական մրցութեան համար: Պարտավորութիւնների հիմնական կետերի թվում էին կետեր, վորոնք անմիջականորեն վերաբերում են քաղհանին:

1) Դասերը լիովին մաքել մոլախոսերից: Հորդ լավ վորակով մեակել, լիովին կասարել ագրոմիսիւմը:

2) Ճիշտ վորոշված ժամկետում — հնգօրյակը մեկ անգամ կազմակերպել աշխուրհի գրանցումն աշխուրհիկներում, առանց բացառության բոլոր կոլսնեստություններում:

3) Լիովին կասարել ԽՍՀՄ Կեսգործկոսի վորոշումները ծուլերի դեմ պայքարելու մասին:

4) Սոցիալիստական մրցութեանը յեվ հարվածայնութեանը ներգրավել յերկրամասի կոլսնեստությունների մեծամասնութեանը:

Հյուսիսային կովկասի սոցիալիստական մրցութիւնը Ստորին Վոլգայի հետ պետք է մի հզոր լծակ դառնա այն պայքարում, վոր մղվում է աշխատանքի կուռ ղիսցիպլինայի, քաղհանի աշխատանքների որիկուռ ղիսցիպլինայի, քաղհանի աշխատանքների նախնական կազմակերպման համար: Սոցիալիստական բարձր բերքի համար մղվող պայքարում պիտի առաջ քաշվեն հազարավոր նոր առաջավոր կոլտնտեսականներ, վորոնց համար կոլտնտեսութեան մեջ աշխատանքը դարձել է «պասվի, փառքի, առաքինութեան յեվ հերոսութեան գործ»:

Կուլակութեան վնասարարական, քաղբայիչ աշխատանքի դեմ յուրաքանչյուր բրիգադ և խմբակ

պետք է դուրս դա լայն ֆրոնտով, աշխատանքի սոցիալիստական ձեւերով: Մակայն դեռ քիչ է սոց-պարտավորութիւններ վերցնել, պայմանագիր կնքել: Դրանով չի վերջանում, այլ սկսվում է պայքարը փողիանի ընթացքում, սոցիալիստական բեքի համար:

Մինչդեռ գործնականում հաճախ հանդիպում ենք այնպիսի փաստերի, յերբ սոցմրցմանը ձեւականորեն են մոտենում: Պայմանագիր են կնքում և դրանով գործը վերջացած համարում: Այդպիսի մոտեցումը միայն դասակարգային թշնամուն է ձեռնադրում:

Սոցպարտավորութիւնների մեջ պետք է ճիշտ ցույց տրվի, թե մրցող կողմերն ի՞նչ ժամկետում և վորակային ու քանակային ի՞նչ ցուցանիշներով պիտի կատարեն:

Առանձին կոլտնտեսականների, բրիգադների ու խմբակների միջև սոցիալիստական մրցութիւնը պետք է մանրակրկիտ կերպով ստուգվի: Առանց սոց-պարտավորութիւնների կատարումն ստուգելու, առանց լավագույն կոլտնտեսականներին հայտնաբերելու և նրանց խրախուսելու, առանց կեղծ հարվածայնութեան դեմ կռիւն, սոցիալիստական մրցութիւնն ու հարվածայնութիւնը կմնան միայն թղթի վրա: Այսպիսի դեպքերում աշխատանքի սոցիալիստական ձեւերի փոխարեն մենք հանդիպում ենք «աչքին թող փչելու»: Թղթի վրա ամեն ինչ կարգին է, իսկ իրականում—ծուլն ու կորզիչը, կուլակի աշակիցը, քողարկվելով բանավոր «մրցութեամբ», կազմալուծում են աշխատանքը: Այսպիսի յերևույթների դեմ անխնայ պայքար պիտի մղել:

Վերցնելով սոցպարտավորութիւն, անհրաժեշտ է նրանում մատնանշել, թե նա յերբ յեւ ուս կողմից

է ստուգվում: Բրիգադները, կուլակազմակերպիչը, արտադրական խորհրդակցութիւնը պետք է ապահովեն այդ ստուգումը, պարզապարզապէս համար առաջ քաշելով աչքի ընկնող հարվածայիններին, դասակարգային թշնամու վնասարարական, քայքայիչ աշխատանքի դեմ ակտիվ պայքարողներին, անխնայորեն մերկացնելով կեղծ հարվածայիններին:

Բարձրացնելով սոցմրցութեան ու հարվածայնութեան թափը, զորահամալքելով նրանց աշխատանքի հարվածային տեմպերի համար,—հարվածայնորեն անցկացնելով քաղհանը, բարձրացնելով կոլտնտեսային զաշտերի բարձրատիւթիւնը:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բոլշևիկներն կազմակերպել ջաղհանը, բարձրացնել բերքատու-	
թյունը	3
Յուրբաճանյուր բրիգադիր պետը ե կազմակերպել բրիգադը ջաղհա-	
նի հարվածային տեղերի համար	10
Աշխատողները խմբակներ կազմակերպուժը	13
Քաղհանի ագրոպայի կարգադիրը	18
Տիրապետել ջաղհանի աշխատանքներին տեխնիկային	25
Արտադրույթի ճիշտ նորմաների համար	32
Քաղհանի աշխատանքների գնահատուժն աշխուրհրով	38
Աշխատանքներն ընդունելու կարգը	41
Արտադրույթի հաշվառըը կատարել ամեն ոը	46
Ծավալել կուս-մասնաշաղկան աշխատանքը, ուժեղացնել բրիգադի	
ակտիվի աղդեցությունը	49

$$\text{C}-\text{X}$$

Ответственный редактор А. Г. АВАКЯН
Технический редактор Г. М. МАРКАРЬЯН
Статформат Б6 125х176 мм.
Сдано в набор 3/IV 1933 г.
Подписано в печать 8/IV 1933 г.
Типография им. „ Стачки 1902 г.“ СККПТ
в Ростове на-Дону
Уполкрайлита № Б 217
Заказ № 2087 об'ем 1^{3/4} п. л. Тираж 2000

NL0293256

Цена 30 коп.
ԳԻՆԸ ԿՈՍ.

8 ИЮЛ 1933

16945

21734

На армянском языке

Г. Ф. МУХИН

ЗАДАЧИ БРИГАДЫ
НА ПРОПОЛКЕ

И. во „СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ“

ԳՐԱԳՈՒԼՆԱԾԵ

ԻՌՈՍՏՈՎ-ԴՈՆ ՄՈՍԿՈՎԱԿԱՅԱ ՓՈՂ. № 53
ԳՐԱԿԵՆՏՐՈՆ (ԿՆԻԳՈՑԵՆՏՐ)